

UČITELJSKI T O V A R Š.

~~~~~  
List za šolo in dom.  
~~~~~

Izhaja 1. in 15. dan vsakega mesca, in velja za celo leto v tiskarnici in po pošti 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr. nov. dn.

Tečaj II. V Ljubljani 1. septembra 1862 List 17.

Učilni načert

~~~~~

za III. razred poglavitne šole. *)

Osnovan na podlagi sl. ministerske naredbe za nauk in bogočastje 23. dne marca l. 1855., v poglavju XX., pod št. 72.

Pervo polletje.

1. Keršanski nauk. „Kratek katekizem“ se bolj na tanko obdeljuje do svetih zakramentov.

2. Slovenski jezik. a) *Branje*. V „Drugem berilu“ se od 1. do 70. str. ročno in prav bere; razlagajo se besede in reči, ter se rabijo podobe. Kar se bere, se mora povedati. Pesmi in izreki se na pamet učé (vsakrat $\frac{1}{2}$ ure). b) *Slovnica* se uri vsakrat $\frac{1}{2}$ ure pri primernih berilnih spisih, in sicer: sklanjanje imen in osebnih zaimkov, predlogi, lastne imena, sklanjanje kazavnih, prilastivnih in vprašavnih zaimkov, nedoločivni zaimki in številniki, sklanjanje prilogov, njihovo stopovanje. (Kar pri teh vajah v „Slovensko - nemški gramatiki“ manjka, naj učitelj učencom narekuje, da spišejo in se potem naučé.) c) *Pravopis* se vsaki 14. dan 1 uro vadi. Prava raba čerk lj, nj, z, s, é, è, ê, i, ó, ô, ú, á, á, je poglavitno delo tega učnega dela. Narekovanje mora biti primerno slovniskim vajem, in se mora tako daleč razlagati, kakor daleč

*) Černomeljske.

sežejo slovenske slovniske vaje tega polletja. *c) Spisovanje.* Od drugega odstavka v „Slovensko - nemški gramatiki“: I. Natančneje določevanje reči, njih lastnost in djanja A, B, C, D in II. Kratki popisi A. — Drugo se vse tako ravna, kakor v drugem razredu pri govorjenju in spisovanju.

3. Nemški jezik. *a) Branje* se vadi vsakrat $\frac{1}{2}$ ure t. j. ročno in prav brati v 1. berilnem oddelku; razlagajo se besede in reči. $\frac{1}{2}$ ure se vadijo učenci predstavljati, da popolno razumejo, kar berejo. Pesmi se učé na pamet. *b) Slovnica.* Sklanjanje člena, imen in osebnih zaimkov, predlogi, lastne imena, sklanjanje kazavnih, prilastivnih in vprašavnih zaimkov, nedoločivni zaimki in številniki, sklanjanje prilogov s členom in brez člena, njihovo stopovanje. (To vse pa se vadi roka v roki s slovenščino.) Potem se vse te vaje iščejo pri primernih nemških berilnih spisih 1. oddelka in se naznanjajo v slovensko - nemškem jeziku. *c) Pravopis* se vadi v „Slovensko - nemški gramatiki“ pri nemškem pravopisu od druge stopnje do konca. Ako zmanjka gradiva za narekovanje, se rabi „die deutsche Satzzeichnung“ v. Herrmann. Ustmeno predstavlanje v slovensko. Nemško razlaganje, kakor daleč sežejo slovniske vaje. *č) Spisovanje.* Vse se tako vadi, kakor po slovenski, samo toliko razločno, da se po slovenski sestavljeni spisi ponemčijo in na pamet učé.

4. Številjenje. Štiri številski razpoli z neimenovanimi števili. Vsaka vaja se tako dolgo po slovenski uri, da jo učenci dobro razumejo; potem se še le po nemški števili. Učenci se učé natančneje poznavati avstrijsanske denarje, mere, tehte i. t. d.

5. Pisanje. Vadi se velika slovensko - nemška pisava po primernih predpisih z lepimi nravnimi stavki. Drugo vse, kakor v prvem in drugem razredu.

6. Risanje. Pravo in čedno risanje 8 prvih predlog L. Schön-a, ktere risa učenik učencom na veliko šolsko tablo. Predlog učenci nimajo. Risanke in risarsko orodje se shranuje v šolski omari. Slabe risarije se ne dajo nazaj.

7. Petje. Vadijo se pesmi, ki se nahajajo v „Drugem berilu“ do 70. strani, pa tudi nekoliko iz 1. oddelka nemškega drugega berila.

Drugo polletje.

1. **Keršanski nauk.** „Kratek katekizem“ od svetih zakramentov do konca. Učivne ure na teden: 4.

2. **Slovenski jezik.** a) *Branje*, kakor 1. polleta. Bere se od 71. do 140. strani. b) *Slovnica*. Številniki, narečja in klicavke, djavni in terpični stavki, povračavni zaimki in časovniki, goli in razširjeni stavki, vezniki in oziravni zaimki prosti in sestavljeni stavki doveršivni in nedoveršivni časovniki, vezni naklon, popolno pregibanje časovnikov. (Kar pri teh vajah v „Slov. - nemški gramatiki“ manjka, naj učitelj učencom narekuje, da spišejo in se potem nauče.) Na zadnje se slovniske vaje urijo pri primeranih berilnih spisih tega polletja. c) *Pravopis* kakor prvega polleta. Samo slovensko razlaganje se jasni s primernimi slovniskimi vajami drugega polleta. č) *Spisovanje*. Od 215. strani B, III. Pisma iz otročjega življenja in IV. kolikor mogoče kratek obris v življenju navadnih spisov. Drugo vse, kakor v prvem polletju. Učivne ure na teden: 4 $\frac{1}{2}$.

3. **Nemški jezik.** a) *Branje*. 2. oddelek. Vse, kakor v prvem polletju. Treba je, da se pri podučevanju rabijo živalske podobe, rastline, rude, červi in merčesi, obrazi zemlje i. t. d. b) *Slovnica*. Številniki, narečja in klicavke, djavni in terpični stavki, povračavni zaimki in časovniki, goli in razširjeni stavki, vezniki in oziravni zaimki, prosti in sestavljeni stavki, oziravni časi, vezni naklon, popolno pregibanje časovnikov. (To vse pa se vadi roka v roki s slovenščino.) Na zadnje se vse te vaje urijo pri primeranih berilnih spisih 2. oddelka v slovensko - nemškem jeziku. c) *Pravopis* se nadaljuje, kakor 1. polleta. Razlaganje se mora ravnati po slovniskih vajah drugega polleta. č) *Spisovanje*. Po slovenski sestavljeni spisi se ponemčijo in na pamet učé. Učivnih ur na teden: 6 $\frac{1}{2}$.

4. **Številjenje**. Štiri številski razpoli z mnogo imenovanimi števili. Podučevanje kakor v prvem polletju.

5. **Pisanje** kakor prvega polleta. Učivne ure na teden: 3.

6. **Risanje**. Pravo in čedno risanje risarskih predlog L. Schön-a od 8. štev. do 16. Drugo vse kakor prvega polleta.

7. **Petje**. Vadijo se v „Drugem berilu“ od 70. do 140. strani nahajoče pesmi, zraven pa tudi druge narodne in cer-

kvane slov, pesmi in nekatere nemške iz 2. nemškega berila 2. oddelka. Čas uka: Vsaki dan $\frac{1}{4}$ ure pred šolo.

Učivne in pomočne knjige in sredstva ki se v tem razredu rabijo, so:

Kratek katekizem,

Drugo slovensko berilo,

Drugo nemško berilo,

Slovensko - nemška gramatika,

Računica za 3. razred glavnih šol,

Navod rajtanja na tabli za 3. in 4. razred ljudskih šol,

Slovenska slovnica Janežič-eva,

Spisje Praprotnik-ovo,

Satzzeichnung, Sprach- und Sachunterricht v Herrmann,

Globus, Tellurium in Lunarium, magnet, zrakomer, toplomer,

Skelett' des Menschen in Abbildungen, Abbildungen des menschlichen Eingeweides, das Buch der Natur, Anschauungsbilder v. Herrmann, Giftpflanzen v. Pečirka, Physik in

der Volksschule v. Crüger u. Apparate,

Das Buch der Kalligrafie v. Payer.

Kratek popis avstrijskega cesarstva Cigale-vo, kratek slovensk zemljopis z obrazom Kozlar-jev, Einleitung in die Heimatkunde v. Steinhauser,

15 risarskih predlog od L. Schön-a, rudeča in modra tinta, veliko čertalo za šolsko tablo, 1 skledica za tuš, 1 kos tuša, 2 pinseljna, 1 nož, 1 kos gumilastike, 1 skleda in verček za umivanje, svinčniki, pavove peresa,

Slovenske gerlice,

Tovars, Oesterreichischer Schulbote.

Resnica in laž.

Vse hudo, kar je na svetu, vse nadloge, ktere človeški rod zadevajo, pridejo po laži. Brez resničnosti v obnašanju in govorjenju pa tudi ni mogoče mladega človeka izrejati. Le tam, kjer se mladi človek popolnoma odkriva izrejniku, je mogoče spoznati, kako vsejano seme dobrih nauk v občutljivem otročjem sercu kalí, raste, kaj da setev pospešuje, in kaj jo zaderžuje. Ko bi bilo pa tudi mogoče brez ljubezni do resnice izrejati, se pa vendar mora ljubezen do resnice pri njih zbuhati in skerbno ohranjovati, sicer bi rejenci ne postali ne dobri, ne